Lieta Nr.C04258310
Lietvedības Nr.CA-0576-17/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2017.gada 13.martā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis Juris Freimanis,
tiesnese Marika Bebriša un tiesnese Lauma Volberga
ar tiesas sēžu sekretāri Lieni Alksni
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu Nordea Banka AB, kuras vārdā rīkojās Nordea Bank AB Latvijas filiāle, prasībā pret /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ (/persona C/) un /pers. D/ par parāda piedziņu un /pers. A/ pretprasībā pret Nordea Bank AB, kuras vārdā rīkojās Nordea Bank AB Latvijas filiāle, par aizdevuma līguma atzīšanu par spēkā esošu sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 15.februāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

2010.gada 29.martā Nordea Banka AB, kuras vārdā rīkojās Nordea Bank AB Latvijas filiāle (pirms puses procesuālo tiesību pārņemšanas – Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāle, turpmāk – prasītāja) cēlusi prasību Rīgas apgabaltiesā, to precizējot 2011.gada 17.augustā, pret /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ (/persona C/) un /pers. D/ (turpmāk arī – atbildētāji) par parāda piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2007.gada 29.novembrī starp prasītāju un atbildētājiem noslēgts aizdevuma līgums Nr.2007/5266/HK saskaņā ar kuru prasītājs izsniedza atbildētājam aizdevumu 300 000,00 EUR apmērā nekustamā īpašuma iegādei.

2009.gada 8.jūnijā pēc savstarpējas vienošanās noslēgts līgums par grozījumiem aizdevuma līgumā. Ar minētajiem grozījumiem aizdevuma līguma parāds, atbildētājas /pers. A/ kredītkartes parāds, /pers. B/ kredītkartes parāds kapitalizēts ar aizdevumu, kā rezultātā aizdevuma kopsummu veidoja 253 095,03 EUR. Puses vienojās izteikt aizdevuma līguma vispārīgos noteikumus jaunā redakcijā.

Aizdevuma līguma 7.11.punkts nosaka, ka, ja aizdevuma līgumu paraksta divi vai vairāk aizņēmēji, aizdevuma līgumā katra atsauce uz aizņēmējiem/aizņēmēju uzskatāma kā atsauce uz katru no aizņēmējiem un visiem kopā ievērojot, ka aizņēmēji ir kopīgi parādnieki, kas par aizdevuma līgumā noteiktām saistībām atbild solidāri. Ievērojot minēto, prasītājai pastāv tiesības prasīt parāda atmaksu no visiem kopparādniekiem, jo atbildētāji prasītājai aizdevuma summu nav atmaksājuši.

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Kredītiestāžu likuma 1.panta 5.punktu, Civillikuma 1652., 1683., 1717., 1720., 1765., 1934., 1943. un 1946.pantu, prasītāja lūdz piedzīt solidāri no atbildētājiem 315 759,73 EUR, kas sastāv no pamatsummas 251 293,11 EUR, procentiem līdz 2009.gada 23.novembrim 1 830,68 EUR apmērā un nokavējuma līgumsoda par laika posmu līdz 2010.gada 25.martam 62 635,94 EUR, piedzīt likumiskos 6% gadā par laika periodu no 2010.gada 26.marta līdz tiesas sprieduma izsoles dienai, valsts nodevu 2 366,52 EUR (1 663,20 LVL) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 14,09 EUR (9,90 LVL) apmērā.

Rīgas apgabaltiesā saņemti atbildētājas /pers. A/ paskaidrojumi, kuros norādīts, ka atbildētāja prasību neatzīst.

Paskaidrojumos norādīts, ka atbildētāja pārdevusi dzīvokli /adrese/, lai daļēji norēķinātos ar prasītāju un samazinātu kredīta summu, bet prasītāja vienpusēji atkāpās no aizdevuma līguma. Prasītāja aprēķinājusi 62 635,94 EUR nokavējuma naudu ar 0,75% dienā, kas atzīstams par nesamērīgu līgumsodu saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu. Turklāt prasītāja nav fiksējusi maksājumus, kas iemaksāti pēc dzīvokļa pārdošanas.

Saskaņā ar Civillikuma 1588.pantu prasītājai nebija tiesība atkāpties no līguma bez otras puses piekrišanas pat arī tad, ja atbildētāja to nepilda.

Rīgas apgabaltiesā saņemti /pers. C/, /pers. D/ un /pers. B/ paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasība nav pamatota.

Prasītāja iesniegusi atsauksmi par atbildētājas /pers. A/ paskaidrojumiem, kuros norādīts, ka par pārdoto dzīvokli saņemtā summa 48 000,00 EUR apmērā novirzīta pamatsummas daļējai dzēšanai. Pēc minētās summas novirzīšanas aizdevuma pamatsumma veidoja 249 104,16 EUR.

Parakstot aizdevuma līgumu un tā grozījumus, atbildētāji apņēmušies ciest līgumsodu 0,2% dienā no laikā nenomaksātās naudas summas. Sākot no 2009.gada 23.novembra, kad prasītāja pieprasīja nekavējošu parāda atmaksu, līgumsodu skaitīja no attiecīgās aizdevuma pamatsummas 254 825,40 EUR un procentiem 1 830,68 EUR apmērā, tādējādi līdz prasības pieteikuma sagatavošanas dienai – 2010.gada 25.martam – līgumsoda apmērs bija 62 635,94 EUR.

2011.gada 26.augustā Rīgas apgabaltiesā saņemta atbildētājas /pers. A/ pretprasība par 2007.gada 17.novembra aizdevuma līguma Nr.2007/5266/HK atzīšanu par spēkā esošu un saistošu.

Pretprasībā norādīts, ka aizdevuma līguma izbeigšanas termiņš līgumā netika norādīts. Atbildētāja samaksājusi prasītājai vairāk nekā viņai vajadzēja maksāt. Nav pamata uzskatīt, ka viņa nav veikusi nākamos maksājumus.

Atbildētājas ieskatā līgumsods nav samērīgs ar Patērētāja tiesību aizsardzības likuma normām. Prasītājai nebija tiesību pārtraukt līgumu, prasīt atmaksāt aizdevumu un piedzīt pamatparādu ar procentiem pirms līgums termiņa, ja aizdevuma līguma noteikumi tiek pildīti un aizdevums tika atmaksāts pēc grafika. Saskaņā ar Civillikuma 1588.pantu prasītājs nebija tiesīgs atkāpties no līgums pirms termiņa bez atbildētājas piekrišanas.

Atbildētāja norāda, ka nav pamatots prasītājas 2009.gada 23.oktobra paziņojums ar brīdinājumu par no aizdevuma līguma izrietošo saistību izpildi, jo tas vērtējams kā vienpusēja atkāpšanās no līguma. Tāpat nav pieļaujama vienpusēja atkāpšanās no līguma pirms termiņa, jo aizdevuma līguma beigu termiņš līdz kuram jāatmaksā 300 000,00 EUR ir 2048.gada 22.decembris.

Ievērojot minēto, atbildētāja lūdz atzīt par spēkā esošu un noteikt 2007.gada 17.novembra aizdevuma līguma Nr.2007/5266/HK saistošu prasītājai un atbildētājam līdz 2048.gada 22.decembrim, atzīstot par nepamatotu, prettiesisku un spēkā neesošu prasītājas prasījumu par aizdevuma līguma laušanu pirms termiņa un parāda piedziņas procesa ierosināšanu un uzlikt par pienākumu prasītājai uzsākt līgumsaistību izpildi aizdevuma līgumā

Nr.2007/5266/HK viena mēneša laikā no tiesas sprieduma stāšanās spēkā un nodrošināt prasītājai visas līgumā paredzētās tiesības un pakalpojumus, tas ir, pildīt savas līgumsaistības, atzīstot aizdevuma līguma termiņu par pagarinātu ar to iepriekšējiem nosacījumumiem uz visu atbildētāja līgumsaistību neizpildes laiku, tas ir no 2009.gada 23.novembra līdz prasītājai labvēlīga tiesas sprieduma stāšanos spēkā, šīs prasības pieteikuma apmierināšanas gadījumā ierakstīt līguma darbības termiņa pagarināšanu zemesgrāmatā.

Rīgas apgabaltiesā saņemti prasītājas paskaidrojumi par atbildētājas pretprasību.

Prasītāja norāda, ka, pārdodot atbildētājas dzīvokli /adrese A/ prasītājs šo summu novirzīja atbildētājas saistību izpildei, pēc kuras ieskaitīšanas aizdevuma pamatsumma veidoja 249 104,16 EUR, vēl uz atbildētājas kontu pārskaitīti 32 500,00 EUR, bet atbildētāja līdz 2008.gada 22.jūlijam no konta izņēmusi 30 698,18 EUR un veikusi divus atmaksas maksājumus 1 670,56 EUR un 1 670,00 EUR.

Atbildētājas apgalvojums, ka viņas saistības netika pārstrukturizēta, nav patiess, jo ar 2008.gada 24.septembra aizdevuma līguma grozījumiem tika pagarināts aizdevuma atmaksas termiņš un samazināti ikmēneša maksājumi.

Prasītājai nav saprotami atbildētājas apgalvojumi, ka aizdevuma līguma noteikumi tiek pildīti un aizdevums joprojām tiek atmaksāts, jo kopš 2009.gada 19.novembra atbildētāja nav veikusi nevienu maksājumu aizdevuma atmaksai.

Ievērojot minēto, prasītāja lūdz pretprasību noraidīt kā nepamatotu.

Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 15.februāra spriedumu prasība apmierināta daļēji.

Tiesa nosprieda piedzīt solidāri no /pers. A/, /pers. B/, /pers. D/, /pers. C/ par labu prasītājai pamatparādu 179 092,31 LVL apmērā, nokavējuma procentus 1 286,61 LVL apmērā, līgumsodu 10 000,00 LVL apmērā un tiesas izdevumus 1 571,04 LVL apmērā, bet pavisam 191 949,96 LVL (273 120,19 EUR), nosakot termiņu labprātīgai sprieduma izpildei – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Atzītas prasītājai tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6% gadā, kuri aprēķināmi no parāda summas 190 378,92 LVL. Noraidīta prasītājas prasība pret /pers. A/, /pers. B/, /pers. D/, /pers. C/ par solidāra līgumsoda piedziņu 34 020,79 LVL apmērā. Pilnībā noraidīta /pers. A/ pretprasība par 2007.gada 17.novembra aizdevuma līguma atzīšanu par spēkā esošu un saistošu.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka ar 2007.gada 29.novembra aizdevuma līgumu prasītāja aizdeva atbildētājiem naudas summu 300 000,00 EUR apmērā nekustamā īpašuma iegādei. Noslēgtais aizdevuma līgums vairākas reizes grozīts. Atbilstoši pēdējiem 2009.gada 8.jūnija grozījumiem tikusi grozīta aizdevuma definīcija, nosakot, ka aizdevums sadalīts divos aizdevumos – aizdevums Nr.1 – 122 697,81 EUR apmērā un aizdevums Nr.2 – 130 397,22 EUR apmērā.

Atbilstoši aizdevuma līguma grozījumu 1.9., 1.10., 1.11.punktiem puses vienojās, ka līdz 2009.gada 21.decembrim tiek atlikti atmaksājamo daļu maksājumi, kurus atbildētāji apņemas atmaksāt pēc iespējas vienādās daļās laika periodā no 2009.gada 22.decembra līdz pēdējai atmaksas dienai. Neskatoties uz aizdevuma daļu maksājumu atlikšanu atbildētājiem bija jāmaksā procenti par aizdevuma lietošanu.

Atsaucoties uz aizdevuma līguma grozījumu 1.11. un 9.punktu un pamatojoties uz Civillikuma 1946.pantu, tiesa atzinusi, ka prasītāja pamatoti norādījusi, ka atbildētājiem laika posmā no 2009.gada 8.jūnija līdz 2009.gada 22.decembrim bija jāmaksā pielīgtie procenti par aizdevuma lietošanu. Ar prasības summas aprēķinu pierādīts, ka atbildētāji nav maksājuši procentus par aizdevuma izmantošanu sākot no 2009.gada jūnija. Tāpat, atsaucoties uz aizdevuma līguma vispārīgo noteikumu 6.1.1. un 6.2. punktu, tiesa secinājusi, ka prasītāja pamatoti pieprasījusi atmaksāt visu neatmaksāto aizdevuma summu, jo lietā noskaidrots, ka bija iestājies saistības izpildes ārkārtas gadījums.

Prasītāja 2009.gada 23.oktobrī nosūtījusi atbildētājiem vēstules, kurās norādīts, ka vēstules nosūtīšanas dienā izveidojies procentu maksājumu parāds 1 488,57 EUR apmērā, kas atbilstoši iesniegtajam rēķinam atbilst pieciem mēnešiem. Atbildētāji vēstulē norādītajā termiņā – līdz 2009.gada 23.novembrim – parādu nesamaksāja. Vēstulē prasītājs norādījis, ka gadījumā, ja parāds netiks samaksāts līdz minētajam datumam, prasītāja 2009.gada 23.novembrī pārtrauks aizdevuma līgumu un pieprasīs atmaksāt visu neatmaksāto naudu.

Pamatojoties uz Civillikuma 1943.pantu, iestājoties saistību neizpildes tiesībām, atbildētājiem bija jāatdod neatmaksātā naudas summa saskaņā ar aizdevuma līgumu 254 825,40 EUR, kas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa veido 179 092,31 LVL.

Ievērojot minēto, atbildētājiem kā aizņēmējiem pastāv pienākums maksāt procentus par aizdevuma lietošanu, līdz ar to par pamatotu atzīts prasītājas prasījums par procentu piedziņu, kas atbilstoši iesniegtajam aprēķinam līdz 2009.gada 23.novembrim veido 1 830,68 EUR, kas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtas kursa ir 1 286,61 LVL.

Attiecībā uz atbildētājas /pers. A/ pretprasību tiesa konstatējusi, ka nekustamā īpašuma atsavināšanas rezultātā atbildētāja 2008.gada maijā 48 000,00 EUR pārskaitīja aizdevuma daļējai dzēšanai. Minēto apstiprina arī prasītāja, kā arī tas izriet no lietā iesniegtā parāda aprēķina.

Pēdējos 2009.gada 8.jūnija aizdevuma līguma grozījumos redzams, ka puses vienojušās, ka neatmaksāto aizdevumu veido 245 395,62 EUR. Atbildētājas pārstāvis tiesas sēdē atzina, ka, pārrēķinot neatmaksāto aizdevumu, tajā iekļauta naudas summa 48 000,00 EUR apmērā.

Puses 2008.gada 24.septembrī, tas ir, pēc minētas naudas summas samaksas vienojās par grozījumiem aizdevuma līgumā, kurā izteica atmaksas grafiku jaunā redakcijā. Līguma grozījumos puses nav pielīgušas, ka atbildētājiem atbilstoši iemaksātajai naudas summai 48 000,00 EUR apmērā nevajadzētu veikt ik mēneša maksājumus, tieši pretēji – puses vienojušās par konkrētu maksājamo summu.

Pēc aizdevuma līguma grozījumiem atbildētājiem aprēķināti ik mēneša maksājumi 1 400,00 EUR apmērā un atbildētāji daļēji arī tos apmaksāja līdz 2009.gada 8.jūnija aizdevuma līguma grozījumiem, kuros puses vienojās, ka aizdevuma līgumā paredzēto maksājumu kavējumu rezultātā atbildētājiem uzkrājies parāds 2 705,14 EUR apmērā.

Tādējādi aizdevuma līguma grozījumos ietverto pušu gribu izpētes rezultātā pirmās instances tiesa nav guvusi apstiprinājumu atbildētājas pozīcijai, ka pēc 48 000,00 EUR iemaksas atbildētājiem nevajadzēja veikt ikmēneša maksājumus minētās summas apmērā, jo tieši pretēji – atbildētāji pielīga, ka tiks maksāti ikmēneša maksājumi, ko daļēji arī pildīja. Visbeidzot atbildētāji pēdējos aizdevuma līguma grozījumos atzina izveidojušos parādu.

Ievērojot minēto, tiesa atzina, ka atbilstoši 2009.gada 8.jūnija aizdevuma līguma grozījumiem atbildētājiem, neveicot ikmēneša procentu maksājumus par aizdevuma izmantošanu, iestājās saistību neizpildes gadījums, kura sekas un juridiskais pamatojums dots iepriekš, proti, prasītājam bija tiesības pieprasīt kavēto aizdevumu lietošanas procentu samaksu noteiktajā termiņā, pretējā gadījumā pieprasot visas neatmaksātas naudas summas piedziņu.

Atbildētāja pretprasībā norāda, ka paziņojums parāda tūlītēju atmaksu nav spēkā, ja parādniekam nav saprotama pieprasītā parāda summa un ja tā netiek uzrādīta un pamatota. Tiesa atzinusi, ka minētajam iebildumam ir vispārējs raksturs, jo pats atbildētājs nav norādījis, kādas summas tam nav saprotamas. No paziņojuma skaidri redzams, ka procentu kavējumu veido 1 488,57 EUR, kas atbilst pieciem kavējuma mēnešiem, un maksājamu līgumsods 107,13 EUR apmērā. Tādējādi prasītāja pieprasa samaksāt neatmaksāto aizdevumu, kavētos procentus un līgumsodu, minot konkrētus apmērus un laika posmu, par kuriem aprēķināti procenti un līgumsods.

Puses pielīgušas, ka, noteiktajā termiņā nenovēršot saistību neizpildes gadījumu, prasītājai kā aizdevējam pastāvēja tiesības atkāpties no līguma un pieprasīt visu naudas summu atmaksu, tādējādi tas atbilst tiesiskajam regulējumam, kas ietverts Civillikuma 1589.pantā. Tiesa atzinusi, ka nav pamatota atbildētājas atsaukšanās uz Civillikuma 1587., 1588., kā arī uz UNIDROT Starptautiskiem komerclīgumu principiem, ne ANO Konvenciju par starptautiskajiem preču pirkuma līgumiem, kura vispār regulē citu līgumslēdzēju pušu līgumiskās attiecības.

Prasītāja lūgusi piedzīt līgumsodu 62 635,94 EUR apmērā. Tiesa uzskatījusi, ka līgumsoda aprēķināšana un piedziņa atzīstama par pamatotu, jo tā

atbilst Civillikuma 1716., 1717. un 1720.pantiem un aizdevuma līguma vispārīgo noteikumu 4.4.punktam. Atbilstoši 1.pantā ietvertai nokavējuma līgumsoda definīcijai līgumsods par savlaicīgu maksājumu neveikšanu – 0,2% dienā no laikā nenomaksātās summas.

No prasības pieteikumam pievienotā prasības summas aprēķina redzams, ka lielākā līgumsoda daļa 62 624,08 EUR aprēķināta par 122 kavējuma dienām.

Tiesa secinājusi, ka prasītājas aprēķinātais līgumsods neatbilst samērīgumam un taisnīgumam, kas par 122 kavējuma dienām sasniedzis norādīto apmēru. Lai līgumsoda raksturs pildītu gan sodīšanas, gan zaudējumu atlīdzināšanas funkciju, tiesa atzinusi, ka tas nosakāms 10 000,00 LVL apmērā.

Civillikuma 1683.pants paredz, ka kreditors var pēc sava ieskata prasīt visas saistības izpildījumu no visiem kopparādniekiem, līdz ar to par pamatotu pirmās instances tiesa atzinusi prasījumu par naudas summas solidāru piedziņu no visiem atbildētājiem.

Par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 15.februāra spriedumu apelācijas sūdzību iesniegusi atbildētāja /pers. A/, pārsūdzot spriedumu prasības apmierinātajā daļā un daļā, ar kuru noraidīta pretprasība par 2007.gada 17.novembra aizdevuma līguma Nr.2007/5266/HK atzīšanu par spēkā esošu un saistošu.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka tiesa nav vērtējusi apstākli, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā izskatāmajā lietā lūgts atzīt par spēkā neesošiem puses starpā 2007.gada 29.novembrī noslēgtā aizdevuma līguma Nr.2007/5266/HK noteikumus par līgumsodu saskaņā ar vispārīgiem noteikumiem. Līguma pielikuma Nr.1 definīcijas punkts par līgumsodu 0,2% dienā un 4.4.punktu par līgumsoda aprēķina kārtību tiek apstrīdēts.

Pirmās instances tiesa atstājusi bez ievērības prasītājas pienākumu pārstrukturizēt saistības pēc 48 000,00 EUR veiktās iemaksas prasītājai. Nav strīda, ka atbildētāja ar savu maksājumu prasītājai samaksājusi vairāk nekā vajadzēja maksāt ik mēnesi, līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka atbildētāja nav veikusi nākamos maksājumus saskaņā ar grafiku.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 97.panta pirmo daļu, 189.pantu un atsaucoties uz tiesību doktrīnā norādīto, apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka tiesai spriedumā nepieciešams vērtēt visus apstākļus, nevērtējot tos formāli.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja uzskatāma par patērētāju Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izpratnē un uz viņu attiecināmas minētajā likumā paredzētās garantijas.

Prasītāja saskaņā ar Kredīta līguma 6.4.punktu aprēķinājusi nokavējuma procentus, kas veikti pēc aprēķina 0,2% dienā, kas vairākas reizes augstāki nekā likumīgie kavējuma procenti. Ievērojot minēto, līgumsods atzīstams par nesamērīgi augstu. Savukārt saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 5.panta otro daļu un 6.panta trešās daļas 4.punktu pieļaujams līgumā ar patērētāju paredzēt sodu par maksājumu pienācīgu neveikšanu ar nosacījumu, ka sods uzskatāms par samērīgu.

Ievērojot, ka atbildētājiem, slēdzot līgumus, piedāvāti tipveida sagatavoti līgumi, atbildētājiem nepastāvēja iespējas ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus.

Atbildētāji neapstrīd saistību esamību, bet gan nosacījumus un netaisnīgus līguma noteikumus, kurus prasītāja negodprātīgi izmanto.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja norāda, ka kredītņēmēja atbildība iestājas gadījumā, kad viņš pārkāpis savas uzņemtās saistības, bet galvinieka tikai gadījumā, kad trešā persona, tas ir, kredītņēmējs pārkāpis savas uzņemtās saistības un gadījumā, kad kreditors realizēja savas hipotēkas un ķīlas tiesības, un šīs piedziņas apjoma nepietiek, lai segtu parāda apjomu. Savukārt galvinieka atbildība iestājas tikai pēc parādnieka atbildības iestāšanās.

Civillikuma 1670. un 1672.panta izpratnē, noslēdzot galvojuma līgumu, galvinieks iegūst kopparādnieka statusu vienīgi tad, ja līdzēji to līguma tieši noteikuši (Civillikuma 1673.pants), kā arī uz likuma pamata tad, ja par vienu un to pašu galveno saistību galvojušas vairākas personas (Civillikuma 1672. un 1699.pants).

Atbilstoši likumā paredzētajam (Civillikuma 1702.panta pirmā daļa) galvojums attiecībā pret galveno saistību ir subsidiāra saistība, jo saskaņā ar Civillikuma 1702.panta pirmo daļu galvinieks, pret kuru kreditors vērsis prasījumu, atliekošas ierunas ceļā tiesīgs pieprasīt, lai kreditors vispirms prasa saistības izpildījumu no galvenā parādnieka.

Savukārt galvojums ir akcesoriska jeb papildu (blakus) saistība. Pamatojoties uz akcesoritātes principu, galvojuma rašanās atkarīga no spēkā esošas galvenās saistības pastāvēšanas vai rašanās, jo saskaņā ar Civillikuma 1694.pantu galvojumam nepieciešams spēkā esošs galvenais parāds.

Ievērojot minēto un pamatojoties uz Civillikuma 1., 1415. un 1635.pantu, apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdz prasību noraidīt.

2016.gada 16.maijā Augstākas tiesas Civillietu tiesu palātā saņemti prasītājas prasības pieteikuma precizējumi.

Ar prasības pieteikuma precizējumiem prasītāja lūdz piedzīt solidāri no atbildētājiem parādu 25 464,03 EUR, kas sastāv no parāda pamatsummas 12 726,08 EUR apmērā, nokavējuma līgumsoda par laika posmu no 2009.gada 25.jūnija līdz 2009.gada 23.novembrim 11,87 EUR apmērā, izbeidzot tiesvedību daļā par nokavējuma līgumsoda piedziņu 62 624,07 EUR apmērā, likumiskiem nokavējuma procentiem par laika posmu no 2009.gada 24.novembra līdz 2013.gada 1.martam 12 726,08 EUR, kā arī piedzīt visus samaksātos tiesas izdevumus un noteikt prasītājai tiesības saņemt 6% gadā no parāda pamatsummas par laika periodu līdz tiesas sprieduma izpildes dienai.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma Pārejas noteikumu 109.punktu un Augstākās tiesas priekšsēdētāja lēmumu, civillieta 2016.gada 4.oktobrī nosūtīta izskatīšanai Rīgas apgabaltiesai.

Uz tiesas sēdi apelācijas sūdzības iesniedzēja /pers. A/ nav ieradusies. Par tiesas sēdes laiku un vietu paziņots likumā noteiktajā kārtībā. Rīgas apgabaltiesā 2017.gada 22.februārī saņemts /pers. A/ pieteikums par tiesvedības apturēšanu. Pieteikumā norādīts, ka pārējiem atbildētājiem ar tiesu spriedumiem pasludināti fizisko personu maksātnespējas procesi. Ievērojot minēto un pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 134.panta ceturto daļu, Civilprocesa likuma 214.panta 5.punktu un 217.pantu, apelācijas sūdzības iesniedzēja lūdz apturēt tiesvedību lietā. Apelācijas sūdzības iesniedzēja papildus norādījusi, ka tiesas sēdē 2017.gada 27.februārī nepiedalīsies sakarā ar komandējumu, līdz ar to lūdz pieteikumu izskatīt bez apelācijas sūdzības iesniedzējas klātbūtnes. Apelācijas sūdzības iesniedzēja uztur apelācijas sūdzību un lūdz atcelt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 15.februāra spriedumu un nodot lietu jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesai.

Uz tiesas sēdi atbildētāji /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ nav ieradušies. Par tiesas sēdes laiku un vietu paziņots likumā noteiktajā kārtībā. Rīgas apgabaltiesā 2017.gada 22.februārī saņemti atbildētāju lūgumi par tiesvedības apturēšanu sakarā ar to, ka atbildētājiem pasludināti fiziskās personas maksātnespējas procesi. Ievērojot minēto un pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 134.panta ceturto daļu un Civilprocesa likuma 217.pantu, atbildētāji uzskata, ka tiesvedība lietā apturama. Atbildētāji lūdz pieteikumu izskatīt bez viņu klātbūtnes.

Prasītājas Nordea Bank AB Latvijas filiāles pilnvarotais pārstāvis /pers. T/ uzturēja prasību ar prasības pieteikuma precizējumiem. Papildus paskaidroja, ka prasītāja saņēmusi maksājumu 58,21 EUR apmērā, tādējādi prasītāja lūdz piedzīt pamatparādu 12 667,87 EUR apmērā, nevis 12 726,08 EUR apmērā, kā tas norādīts prasības pieteikuma precizējumos, kas saņemti Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā 2016.gada 16.maijā.

Nekonstatējot Civilprocesa likuma 209.pantā vai 210.pantā norādītos pamatus lietas izskatīšanas atlikšanai, Civillietu tiesas kolēģija saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu uzskatīja par iespējamu izskatīt civillietu bez apelācijas sūdzības iesniedzējas piedalīšanās tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Noklausoties prasītājas pilnvarotā pārstāvja paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudot lietas materiālus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība apmierināma daļēji un atbildētājas /pers. A/ pretprasība noraidāma kā nepamatota.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Civillietu tiesas kolēģija secina, ka pirmās instances tiesas spriedums daļā, ar kuru noraidīta prasītājas prasība pret atbildētājiem par solidāra līgumsoda piedziņu 48 407,22 EUR (34 020,79 LVL) apmērā nav pārsūdzēts un stājies likumīgā spēkā. Tāpat Civillietu tiesas kolēģija secina, ka pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzējusi atbildētāja /pers. A/, līdz ar to spriedums pret atbildētājiem /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ stājies likumīgā spēkā.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja un atbildētāji apelācijas instances tiesā lūguši apturēt tiesvedību, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 214.panta 5.punktu. Atbildētāji norādījuši, ka /pers. B/, /pers. D/ un /pers. C/ ar tiesas spriedumiem pasludināti fizisko personu maksātnespējas procesi. Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 134.panta ceturto daļu tiesas spriedums, ar kuru tiek pasludināts fiziskās personas maksātnespējas process, ir pamats pret parādnieku ierosinātas tiesvedības apturēšanai. Ievērojot minēto, atbildētāji norādījuši, ka tiesvedība pret atbildētājiem apturama.

Civilprocesa likuma 214.panta 5.punkts nosaka, ka tiesa aptur tiesvedību, ja lietas izskatīšana nav iespējama, iekams nav izšķirta cita lieta, kas jāizskata civilā, krimināla vai administratīvā kārtībā.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka atbildētāji norādījuši par /pers. B/, /pers. D/ un /pers. C/ fiziskās personas maksātnespējas procesu, savukārt apelācijas instances tiesā tiek izskatīta /pers. A/ iesniegtā apelācijas sūdzība. Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka nav pamata tiesvedības apturēšanai konkrētajā civillietā, jo fizisko personu maksātnespējas procesi pasludināti atbildētājiem, kas pirmās instances tiesas spriedumu nav pārsūdzējuši.

Lietā nav strīda, ka saskaņā ar 2007.gada 29.novembra aizdevuma līgumu Nr.2007/5266/HK prasītāja aizdeva atbildētājiem naudas summu 300 000,00 EUR apmērā nekustamā īpašuma iegādei. Minētais līgums vairākas reizes grozīts. Saskaņā ar grozījumiem, kas noslēgti 2009.gada 8.jūnijā, grozīta aizdevuma definīcija, nosakot, ka aizdevums sadalīts divos aizdevumos: Aizdevums Nr.1 – 122 697,91 EUR apmērā un Aizdevums Nr.2. – 130 397,22 EUR apmērā.

Savukārt saskaņā ar grozījumu 1.10.punktu puses vienojās papildināt aizdevuma līguma speciālos noteikumus ar 10.punktu un izteikt to redakcijā: neskatoties uz aizdevuma līguma noteikumiem, tiek atlikti atmaksājamo aizdevumu daļu maksājumi laika periodā līdz 2009.gada 21.decembrim ieskaitot; atmaksājamās aizdevuma daļas, kuru atmaksa ar šo tiek atlikta, aizņēmējs apņemas atmaksāt pēc iespējas vienādās daļās laika periodā no 2009.gada 22.decembra ieskaitot līdz pēdējai atmaksas dienai.

Ar grozījumu 1.11.punktu puses vienojušās, ka aizņēmējam jāmaksā bankai procenti pēc mainīgas gada procentu likmes, kuru, ņemot vērā bāzes likmes izmaiņas, banka fiksē Aizdevumam Nr.1 un Aizdevumam Nr.2 atsevišķi uz attiecīgo procentu likmes periodu. Par Aizdevumu Nr.1 aprēķinātie procenti tiek uzkrāti un kapitalizēti (apvienoti ar Aizdevumu) 2009.gada 23.novembrī.

Saskaņā ar aizdevuma līguma vispārīgo noteikumu 6.1.1.punktu aizdevuma lūguma ietvaros saistību neizpildes gadījums ir tad, ja aizņēmējs nav savlaicīgi nomaksājis kādu summu saskaņā ar kādu no aizdevuma lūguma noteikumiem. Savukārt 6.2.punkts nosaka, ka bankai rodas saistību neizpildes tiesības, ja iestājies kāds no saistību neizpildes gadījumiem, un tas netiek novērsts nākamo 10 darba dienu laikā pēc attiecīgā bankas rakstiska pieprasījuma saņemšanas.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija secina, ka ar prasības pieteikumam pievienoto aizdevuma (kredīta) līguma Nr.2007/2566/HK parādsaistību aprēķinu apstiprinās, ka atbildētāji nav maksājuši procentus, kas piešķirti aizdevuma līgumā un tā grozījumos, par aizdevuma izmantošanu no 2009.gada jūnija. Prasītāja 2009.gada 23.oktobrī nosūtījusi atbildētājiem vēstules, kurās norādīja, ka atbildētājiem izveidojies procentu maksājumu parāds 1 488,57 EUR apmērā. Atbildētāji norādītajā termiņā – līdz 2009.gada 23.novembrim – parādu nesamaksāja. Vēstulē papildus norādīts, ka gadījumā, ja parāds netiks samaksāts līdz minētajam datumam, tad banka 2009.gada 23.novembrī pārtrauks aizdevuma līgumu un pieprasīs atmaksāt visu neatmaksāto naudu.

Saskaņā ar apelācijas instancē iesniegtajiem un apelācijas instances tiesas sēdē uzturētajiem prasības pieteikuma precizējumiem prasītāja lūdz piedzīt solidāri no atbildētājiem parādu 25 464,03 EUR, kas sastāv no parāda pamatsummas 12 726,08 EUR, nokavējuma līgumsoda par laika posmu no 2009.gada 25.jūnija līdz 2009.gada 23.novembrim 11,87 EUR un likumiskajiem nokavējuma procentiem par laika posmu no 2009.gada 24.novembra līdz 2013.gada 1.martam 12 726,08 EUR. Minētās summas apstiprina prasības pieteikuma precizējumiem pievienotais 2016.gada 12.maija aizdevuma līguma Nr.2007/5266/HK izrietošo parādsaistību precizētais aprēķins *(lietas 2.sējuma 89.lapa)*.

Prasītāja prasības pieteikuma precizējumos norādījusi, ka 2011.gada 18.maijā atbildētājai /pers. A/ piederošajā un par labu prasītājai ieķīlātajā nekustamajā īpašumā /adrese B/ iestājās apdrošināšanas gadījums, kā rezultātā IF P&C Insurance AS Latvijas filiāle pieņēmusi lēmumu kompensēt zaudējumus 3 532,29 EUR apmērā. 2011.gada 20.jūlijā minētā summa pārskaitīta prasītājai, kura to novirzījusi aizdevuma pamatsummas daļējai dzēšanai, kā rezultātā aizdevuma pamatsumma samazinājusies.

Savukārt piedziņas procesā zvērināts tiesu izpildītājs nekustamā īpašuma izsolē pārdeva atbildētājai /pers. A/ piederošos un par labu prasītājai ieķīlātos nekustamos īpašumus, kā rezultātā prasītāja atguva naudas līdzekļus 240 397,71 EUR apmērā, kas novirzīti lietošanas procentu 1 830,68 EUR dzēšanai un daļēji aizdevuma pamatsummas dzēšanai. Pēc ieķīlāto nekustamo īpašumu pārdošanas aizdevuma pamatsumma samazinājusies līdz 12 726,08 EUR. Savukārt tiesas sēdē prasītājas pārstāvis neuzturēja prasību daļā par pamatparādu 58,21 EUR apmērā, līdz ar to prasītāja uzturēja prasību par pamatparādu 12 667,87 EUR apmērā.

No apelācijas sūdzības izriet, ka atbildētāja nav izteikusi iebildumus pret prasītājas iesniegtajiem prasības summas aprēķiniem, kas precizēti apelācijas instancē. Lietā nav strīda, ka atbildētājiem aizdevums izsniegts, savukārt atbildētāji maksājumus nav veikuši saskaņā ar maksājumu grafiku.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu apelācijas sūdzības iesniedzējas argumentu, ka tiesa atstājusi bez ievērības prasītājas pienākumu pārstrukturizēt saistības pēc atbildētājas 48 000,00 EUR iemaksas prasītājai.

Pirmās instances tiesa pamatoti spriedumā konstatējusi, ka no prasības pieteikumam pievienotā aprēķina *(lietas 1.sējuma 26.lapa)* izriet, ka prasītāja maksājumu 48 000,00 EUR apmērā saņēmusi, ieskaitot to kā aizdevuma atmaksu. Savukārt ar lietas materiāliem neapstiprinās, ka, prasītājai saņemot minēto maksājumu, atbildētājai nepastāvēja pienākums veikt turpmākos ik mēneša maksājumus vai to, ka puses būtu noslēgušas papildu vienošanos, kas mainītu aizdevuma līgumā un tā grozījumos noteikto maksājumu kārtību. Lietā nav strīda, ka puses pēc minētā maksājuma saņemšanas noslēgušas līguma grozījumus (2008.gada 24.septembrī, 2009.gada 8.jūnijā), kuros atbildētājai pastāvēja tiesības izteikt iebildumus pret esošo maksājumu grafiku.

Saskaņā ar Civillikuma 1943.pantu aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, no atbildētājiem par labu prasītājai piedzenams pamatparāds 12 667,87 EUR apmērā.

Saskaņā ar aizdevuma līguma vispārīgo noteikumu 4.4.punktu, ja aizņēmējs savlaicīgi neveic kādu aizdevuma līgumā noteikto maksājumu, aizņēmējam jāmaksā bankai nokavējuma līgumsods, kurš aprēķināms par laika periodu no attiecīgā maksājuma veikšanai noteiktās dienas (to ieskaitot) līdz dienai, kad šis maksājums ir samaksāts. Nokavējuma līgumsoda samaksa neatbrīvo aizņēmēju no aizdevuma līgumā noteikto saistību izpildes.

Savukārt atbilstoši līguma 1.pantā ietvertajai nokavējuma līgumsoda definīcijai līgumsods par savlaicīgu maksājumu neveikšanu vienāds ar 0,2% dienā no laikā nenomaksātās summas.

Atbilstoši Civillikuma 1716.pantam līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Minētā likuma 1717.pants paredz, līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas.

Ievērojot, ka apelācijas instances tiesā nokavējuma līgumsods par laika posmu no 2009.gada 25.jūnija līdz 2009.gada 23.novembrim tika uzturēts 11,87 EUR apmērā, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka tas nav uzskatāms par nesamērīgu vai netaisnīgu.

Attiecībā uz nokavējuma procentu piedziņu prasības pieteikuma precizējumos norādītajā 12 726,08 EUR apmērā, Civillietu tiesas kolēģija secina, ka prasītāja minētos procentus lūgusi piedzīt par laika posmu no 2009.gada 24.novembra līdz 2013.gada 1.martam.

Saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu (Civillikuma 1756. pants).

Saskaņā ar Civillikuma 1759.panta 1.punktu procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata, par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem.

No prasības pieteikuma precizējumiem redzams, ka prasītāja aprēķinājusi 6% gadā no parāda pamatsummas. Prasītāja norādījusi, ka kopējā procentu maksājuma summa par periodu no 2009.gada 24.novembra līdz 2013.gada 1.martam veido 49 589,48 EUR, tomēr prasības pieteikuma precizējumos lūgusi tiesu piedzīt 12 726,08 EUR, kas atbilst piedzenamajam parāda pamatsummas apmērām un nepārsniedz kopējo procentu maksājumu summu.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītāja pamatoti par nokavējumu un atbilstoši Civillikuma 1753. un 1759.pantam aprēķinājusi nokavējuma procentus 12 726,08 EUR apmērā, kas piedzenami no atbildētājiem par labu prasītājai.

Ievērojot minēto un lietas materiālos esošos aprēķinus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst par pamatotu prasību par nokavējuma procentu 12 726,08 EUR apmērā un līgumsoda 11,87 EUR apmērā piedziņu solidāri no atbildētājiem par labu prasītājai. Savukārt tiesvedība daļā par pamatparāda piedziņu 242 157,53 EUR apmērā un līgumsoda piedziņu 14 216,85 EUR apmērā izbeidzama, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 223.panta 4.punktu.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja atsaukusies uz Civillikuma 1670., 1672., 1673., 1692.pantu, norādot, ka kreditoram bija nepieciešams pieprasīt saistības izpildījumu no galvenā parādnieka un solidāra atbildība nekādi nevarēja tikt uzlikta uz galvinieku, jo solidāra var būt vairāku personu atbildība, kur parādniekiem vienādi pienākumi.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka aizdevuma līgumā Nr.2007/5266/HK prasītāja aizdeva aizņēmējiem – atbildētājiem /pers. A/, /pers. B/, /pers. D/ un /pers. C/ aizdevumu 300 000,00 EUR apmērā. Arī turpmākos līguma grozījumus atbildētāji parakstījuši kā aizņēmēji.

Saskaņā ar Civillikuma 1671.pantu pie katras solidāras saistības būtības pieder tas, ka tā dibinās uz vienu un to pašu pamatu un ka visiem dalībniekiem ir viens un tas pats izpildījuma priekšmets. Tomēr kā tiesība, tā arī saistība var būt vienam dalībniekam bez nosacījumiem, bet citiem aprobežota ar laiku un zināmiem nosacījumiem.

Savukārt Civillikuma 1683.pants nosaka, ka kreditors var pēc sava ieskata prasīt visas saistības izpildījumu no visiem vai tikai no dažiem kopparādniekiem, vai arī tikai no viena, bet ja prasījuma priekšmets ir dalāms, tad viņš, ja vēlas, var prasīt arī tikai tā daļu.

Ievērojot minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti konstatējusi, ka kreditors var pēc sava ieskata prasīt visas saistības izpildījumu no visiem kopparādniekiem, līdz ar to prasītājas prasījums par naudas summas solidāru piedziņu no atbildētājiem atzīstams par pamatotu, atzīstot par nepamatotiem apelācijas sūdzības iesniedzējas norādi uz galvojumu un galvinieku atbildību.

Minētais apstiprinās arī ar aizdevuma līguma vispārīgo noteikumu 7.11.punktu, kurā puses noteikušas, ka ja aizdevuma līgumu paraksti divi vai vairāki aizņēmēji, aizdevuma līgumā katra atsauce uz aiņēmējiem/aizņēmēju uzskatāma kā atsauce uz katru no aizņēmējiem un visiem kopā ievērojot, ka aizņēmēji ir kopīgi parādnieki, kas par aizdevuma līgumā noteiktajām saistībām atbild solidāri.

Lietā nav strīda par to, ka pušu noslēgtā līguma izpratnē atbildētājs ir patērētājs, uz kuru attiecināmas Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas.

Aizdevuma līgums un tā grozījumi nav apstrīdēti, atbildētāji nav apstrīdējuši savus parakstus noslēgtajos darījumos, tādējādi tie atzīstami par tiesīgi noslēgtiem darījumiem, kas atbilstoši Civillikuma 1587.pantam uzliek līdzējiem pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

Saskaņā ar Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punktu par netaisnīgu līguma noteikumu uzskatāms noteikums, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus.

Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka saskaņā ar aizdevuma līguma 6.1.1.punktu saistību neizpildes gadījums ir, ja atbildētājs nav savlaicīgi nomaksājis kādu summu saskaņā ar kādu no aizdevuma līguma noteikumiem. Ievērojot, ka atbildētāju nokavēto maksājumu apjoms uz 2009.gada 23.oktobri sasniedzis 1 595,70 EUR, prasītāja izmantojusi aizdevuma līgumā noteiktās tiesības un ar 2009.gada 23.oktobra vēstuli pieprasīja atbildētājiem līdz 2009.gada 23.novembrim veiks visu no aizdevuma līguma izrietošo parādsaistību samaksu. Lietā nav strīda par faktu, ka atbildētāji paziņojumos norādītās saistību neizpildīja.

Tāpat Civillietu tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesā līgumsods vērtēts kā nesamērīgs un neatbilstošs. Ar pirmās instances tiesas spriedumu no atbildētājiem par labu prasītājai piedzīts līgumsods 14 228,72 EUR (10 000,00 LVL) apmērā no prasības pieteikumā lūgtā līgumsoda 62 635,94 EUR (44 020,79 LVL) apmēra.

Ievērojot, ka apelācijas instances tiesā līgumsods tika uzturēts 11,87 EUR apmērā, Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā minētais nav pretējs Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normām. Turklāt ar lietas materiāliem apstiprinās, ka atbildētāja savas saistības pēc aizdevuma līguma nav pildījusi godprātīgi, jo maksājumi tika kavēti.

Starp pusēm noslēgtais līgums atzīstams par standartlīgums, un tādēļ juridiski uzskatāms, ka tā noteikumi var būt savstarpēji neapspriesti. Taču minētais pats par sevi nav pamats atzīt līguma noteikumu par netaisnīgu un spēkā neesošu, jo nepieciešams konstatēt, ka šis nosacījums pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līdzēju tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam.

Apelācijas sūdzības iesniedzēja deklaratīvi atsaukusies uz netaisnīgiem līguma noteikumiem, nenorādot, kuri no tiem būtu atzīstami par netaisnīgiem un neapspriestiem.

Vienlaikus Civillietu tiesas kolēģija norāda, ka patērētāja aizsardzība nenozīmē patērētāja atbrīvošanu no jebkādas atbildības par nepienācīgu saistību izpildīšanu vai saistību nepildīšanu. Šī aizsardzība nevar tikt tulkota kā patērētāja nedisciplinētības attaisnojums.

Civillietu tiesas kolēģija secina, ka aizdevuma līgumam noslēgti vairāki grozījumi, līdz ar to atbildētājiem jau bijušas priekšzināšanas un izpratne par aizņēmumu saņemšanu bankā. Lietā nav pierādījumu tam, ka līguma un tā grozījumu projekta sagatavošanā un apspriešanā būtu pieļauti kādi pārkāpumi.

Ievērojot minētos apstākļus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājai pastāvēja tiesības prasīt līguma izpildi un celt prasību tiesā, pieprasot no

parādniekiem saistības izpildi pirms līguma termiņa, tādējādi par nepamatotu un noraidāmu Civillietu tiesas kolēģija atzīst atbildētājas /pers. A/ pretprasību par 2007.gada 17.novembra aizdevuma līguma atzīšanu par spēkā esošu un saistošu.

Civilprocesa likuma 195.pants noteic, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda prasījuma veidu un piedzenamo summu, atsevišķi uzrādot galveno parādu un procentus, laiku, par kādu procenti piespriesti, kā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Tādējādi tiesai pašai *(ex officio)* neatkarīgi no prasītāja prasījuma jānoteic prasītājam tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei vai dienai, kad parādnieka mantu pārdod izsolē, saņemt procentus no tiesas piespriestās maksājuma summas uz likuma pamata (Civillikuma 1759.pants), kuru apmērs noteikts Civillikuma 1765.pantā. *(sk. sal. Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 4.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKC-87, 2010.gada 13.oktobra lēmumu lietā Nr.SPC-166/2010)*. Šos procentus aprēķina tiesu izpildītājs, kurš nolēmumu izpilda (Civilprocesa likuma 631.panta pirmā daļa).

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa pamatoti noteikusi prasītājai tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus – sešus procentus no simta gadā, no neatmaksātās parāda summas (Civillikuma 1765.panta pirmā daļa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Ar lietas materiālos esošajiem maksājuma uzdevumiem Nr.21415, Nr.20837, Nr.20838, Nr.20839, Nr.20840, Nr.21416 *(lietas 1.sējuma 4.-9.lapa)* apstiprinās, ka prasītāja samaksājusi valsts nodevu un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus par kopējo summu 2 380,61 EUR (1 673,10 LVL).

Ievērojot, ka pirmās instances tiesā noraidīts prasījums par līgumsoda piedziņu 48 407,22 EUR (34 020,79 LVL) apmērā, savukārt no lietas materiāliem izriet, ka parējās prasības pieteikumā norādītās summa apmierināta pēc prasības celšanas tiesā, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka no atbildētājiem par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi proporcionāli prasījuma apmierinātajai daļai, tas ir, 2 019,71 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu atbildētājiem nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa devusi pareizu juridisku novērtējumu pierādījumiem, piemērojusi pareizās materiālās tiesību normas, taisījusi pamatotu un likumīgu spriedumu, prasību apmierinot daļēji.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz minēto un saskaņā ar Civilprocesa likuma 430., 432., 433., 434. pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

Nordea Banka AB, kuras vārdā rīkojās Nordea Bank AB Latvijas filiāle, prasību pret /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/ (/persona C/) un /pers. D/ par parāda piedziņu apmierināt daļēji.

Piedzīt solidāri no /pers. A/, personas kods /personas kods A/, /pers. B/, personas kods /personas kods B/, /pers. D/, personas kods /personas kods D/, /persona C/, personas kods /personas kods C/, par labu Nordea Banka AB, kuras vārdā rīkojās Nordea Bank AB Latvijas filiāle, reģistrācijas Nr.40103749473, pamatparādu 12 667,87 EUR apmērā, nokavējuma procentus 12 726,08 EUR, līgumsodu 11,87 EUR un tiesas izdevumus 2 019,71 EUR, bet pavisam **27 425,53 EUR** *(divdesmit septiņi tūkstoši četri simti divdesmit pieci euro un piecdesmit trīs euro centi)*.

Atzīt Nordea Banka AB, kuras vārdā rīkojās Nordea Bank AB Latvijas filiāle, reģistrācijas Nr.40103749473, tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 *(sešus)* procentus gadā no parāda pamatsummas.

Izbeigt tiesvedību Nordea Banka AB, kuras vārdā rīkojās Nordea Bank AB Latvijas filiāle, prasības daļā par pamatparāda piedziņu 362 583,88 EUR apmērā un līgumsoda piedziņu 14 216,85 EUR apmērā.

Noraidīt /pers. A/ pretprasību par 2007.gada 17.novembra aizdevuma līguma atzīšanu par spēkā esošu un saistošu.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei – 10 *(desmit)* dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Civillietu departamentā 30 *(trīsdesmit)* dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā.

Pilns sprieduma teksts sagatavots 2017.gada 30.martā.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis J.Freimanis
Tiesnese M.Bebriša
Tiesnese L.Volberga